

Auguste Comte

(1798 – 1857)

- Francie v době A. Comta (7 různých politických režimů)
- Otázky stability v nové (moderní) společnosti
- Vliv osvíceneckých myšlenek, Saint-Simona
- Plány na organizaci společnosti prostřednictvím vědeckých poznatků,
- hlavní dílo: Kurz pozitivní filozofie

Hlavní myšlenky A. Comta

- Nutnost používat vědeckých postupů v myšlení o společnosti (po vzoru přírodních věd a matematiky)
- Pozitivismus ve společenských vědách, používá výraz sociální fyzika
- Poprvé použil název „sociologie“ pro novou společenskou vědu

Myšlenky A. Comta

- Vývoj společnosti: zákon tří stádií (teologická, metafyzická, vědecká-pozitivní)
- Sociální statika (rodina, stát, církev), sociální dynamika (vývoj)
- Společnost – její vývoj stav souvisí se schopností jejích členů dosahovat souhlas (konsensus), ten podmíněn vědeckým myšlením
- Úloha „industrialistů“ ve společnosti

Karel Marx (1818 - 1883).

https://www.google.cz/search?q=karl+marx&rls=com.microsoft:cs&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=omU1UrK7KsKxtAbS7IHwCA&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=897&bih=501&dpr=1

Max.jpg

Marxovo pojetí moderní společnosti

- Německo v 1.polovině 19.století
- Historická periodizace dějin: prvobytně pospolná společnost, otrokářská, feudální, kapitalistická, komunistická
- Společenská základna (způsob výroby) podmiňuje společenskou nadstavbu (právo, kultura, politika, duchovní vědy, umění) . *Historický materialismus*.
- Konflikt ve společnosti mezi třídami, stále přítomný, konflikty ústí v zásadní srážky, jež posouvají dějiny.
- Vyústění v revoluci a vítězství dělnické třídy

Společenská struktura

- **Třídy:** velké skupiny lidí s odlišným vztahem k výrobním prostředkům
- Proletariát a kapitalisté. Nevlastníci – vlastníci.
- Přivlastňování nadhodnoty vyprodukované dělníky kapitalisty - konflikt

Odcizení

- **Pojem odcizení – vliv Feuerbacha**
- odcizená práce (jednoduché úkony, extrémní dělba práce podřízená strojům)
- odcizený život (nemožnost realizovat lidský potenciál)
- **Dílo: Ekonomicko-filozofické manuskripty**

Komunismus

- Dílo: Manifest komunistické strany – „proletáři všech zemí, spojte se !“
- Dílo: Kapitál – fungování ekonomiky a společnosti
- **REALITA**

Organizovaná modernita – 19.st

- **klasická modernita**
- Firemní kolosy, ovládnutí trhu, význam peněz (2. polovina 19. století).
- Vznik politických stran
- Vznik odborů
- Vznik politických práv
- Vznik sociálního státu

Dědictví K. Marxe

- Otázky rozdělení společnosti – třídní stratifikace
- Otázky sociálních důsledků výrobních a tržních vztahů (sociální nůžky – nesouměřitelnost).
- Otázky evoluce – revoluce.
- Sociální změna jako důsledek konfliktů.

Dědictví K. Marxe

- **Odcizení** (Později existencialistická filozofie (Albert Camus, Jean Paul Sartre, Simone Beauvoire)).
- Odcizení v konzumu
- Franfurktská škola – Adorno, Eric Fromm (Být nebo mít),

Herbert Spencer (1820 – 1903)

https://www.google.cz/search?q=herbert+spencer&rls=com.microsoft:cs&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=A2I1UouuBovGtAbMpICYBQ&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=897&bih=501&dpr=1

Velká Británie v 19. st

- Anglie v době královny Viktorie
- VB prošla průmyslovou revolucí, relativně blahobytná
- Rostoucí síla státu
- VB koloniální velmocí

H. Spencer – život

Slabá konstituce . Nechodí do školy ani na univerzitu, učí ho strýc (duchovní)

- Strýc mu odkázal jmění (ekonomické zajištění)
- liberál
- individualismus
- Proti socialismu i proti kolonialismu.
- Působí v Londýně v časopisu the Economist (asi 5 let)

Myšlenkové podněty

- Vliv biologie, evolucionismus, darwinismus.
- Charles Darwin: „O vývoji druhů“ 1859
- Spencer a Darwin – v písemném kontaktu, vzájemný respekt
- Spencer – vychází z A. Smitha (neviditelná ruka trhu). Konkurence je motor pokroku. Sociální evoluce je produktem soutěže .
Přežití těch nezpůsobilejších.

Myšlenkové podněty

- Tržní regulace a konkurence jako neúčinnější sociální regulátor.
- Omezená role státu.
- Spencer proti kolonialismu - národy světa procházejí evolucí. Cíl: institucionální uspořádání viktoriánské Anglie. Koloniální výboje devastují demokracii, zvyšují daňovou zátěž.

Dílo

- **Social Statics** (1850). Teorie státu= akciová společnost zřízená pro ochranu individuů. Manifest politiky laissez faire.
- **The Principles of Sociology**. 1876. Úkolem sociologie je zkoumat faktory, které ovlivňují evoluční vývoj. Studium systémů a podsystémů, které na sebe působí (funkcionalismus).

Dílo

- Zájem o studium institucí (rodina, společenské zvyky a rituály, církevní instituce, vnitřní soudržnost společnosti a společenská kontrola.
- Industriální společnost – dělba práce (později Durkheim) , sociální koordinace díky svobodné smlouvě mezi lidmi. Stačí slabý stát.

Metodologie

- Zakladatel tzv. **nehodnotící sociologie**
- Nezájaté zkoumání společenských jevů z hlediska funkcí, které naplňují v rámci celku. Vyvarovat se např. politických postojů.

Dědictví H. Spencera

- strukturní funkcionalismus. Společnost jako seberegulační systém, analýza vazeb mezi sociálními funkcemi a strukturou.
- Liberalismus, individualismus v sociologii